

Bijen houden

voor
dummies®

Howland Blackiston

BBNC
uitgevers

Amersfoort, 2016

Inhoud

INLEIDING	1
DEEL 1: BEGINNEN MET BIJEN HOUDEN	5
HOOFDSTUK 1: Bijen ja of bijen nee?	7
De voordelen van bijen houden	8
Vloeibaar goud oogsten: honing	9
Bijen als bestuivers: hun belangrijke rol in onze voedselvoorziening	9
Deel uitmaken van het grotere geheel: red de bijen! ..	10
Een opleiding krijgen en de kennis doorgeven!	11
Een betere gezondheid door ontstressen met bijentherapie	12
Jouw imkercapaciteiten bepalen	13
Milieuoverwegingen	13
Bestemmingsplannen en wettelijke beperkingen	13
Kosten en uitrusting	14
Tijd en betrokkenheid	15
Persoonlijkheid van de imker	15
Allergieën	16
Kiezen voor natuurlijk bijen houden	16
Natuurlijk bijen houden	16
Mijn benadering	17
HOOFDSTUK 2: Het leven in de korf	19
Voornaamste lichaamsdelen	20
Skelet	20
Kop	20
Borststuk	22
Achterlijf	23
De verbluffende bijentaal	23
Feromonen	23
Zullen we dansen?	24
De mannelijke en twee vrouwelijke kasten leren kennen. .	25
Hare majesteit de koningin	26
De nijvere werkbij	28
Huisbijen	29
Vlieg- of haalbijen	33
De trieste dar	34
De levenscyclus van de honingbij	35
Ei	36
Larve	38

	Pop	38
	Andere stekende insecten	40
	Hommel	40
	Wesp	41
DEEL 2:	JOUW AVONTUUR BEGINT	43
HOOFDSTUK 3:	Zorgen wegnemen en besluiten nemen ..	45
	Steekfobie overwinnen	46
	Wat te doen als je wordt gestoken	47
	Opletten voor allergische reacties	48
	Ongevoeligheid opbouwen	49
	Gemeentelijke verordeningen	49
	Familie en burens geruistellen	49
	Waar komen je kasten te staan?	51
	Stedelijk imkeren	53
	De dorst van je bijen lessen	54
	De samenhang tussen landstreek en honingsmaken ..	57
	Weten wanneer het avontuur kan beginnen	58
HOOFDSTUK 4:	Een kast kiezen die bij jou past	59
	De simplexkast	60
	De spaarkast	61
	De dadantkast	63
	De toplattenkast	63
	Kleine kasten	65
	De observatiekast	67
	De kortste weg naar de beste kast	68
	Honing	68
	Bestuiving	69
HOOFDSTUK 5:	Basisuitrusting voor bijenhouders	71
	Beginnen met de spaarkast	72
	De houten basisonderdelen van de kast	73
	Voet	75
	Bodemplaat	75
	Verkleinblok vlieggat	75
	Broedkamer	76
	Moerrooster	76
	Honingkamer	77
	Ramen	78
	Kunstraat	80
	Dekplank	82
	Dak	83
	Kastonderdelen bestellen	83
	Starterspakketten	84
	Alles monteren	84

Voerbakken	85
Voerbak op de kast	86
Voerbak voor de vliegspleet	87
Voeremmer	88
Voerzak	89
Voerraam	90
Basisgereedschap	91
Beroker	91
Kastbeitel en ramengreep	92
Imkerkleding	92
Kappen	92
Handschoenen	94
Echt nuttige accessoires	94
Verhoogde kastvoet	95
Ramendrager	96
Veger	96
Gaasbodem met lade	97
De gereedschapskist van de bijenhouder	97
HOOFDSTUK 6: Je bijen verkrijgen en installeren	99
Bepalen welk soort bij je wilt	100
Beslissen waar je jouw eerste bijenvolk haalt	103
Een volk kopen	103
Een aflegger kopen	104
Een kast met volk kopen	105
Een zwerm 'scheppen'.	105
Een cursus volgen en een volkje krijgen	106
Een goede imkerij zoeken	106
Besluiten wanneer je bestelt	108
De dag waarop jouw meisjes komen	108
Jouw bijen hun thuis geven	109
Recept voor suikerwater	109
Een kast vol bijen	110
DEEL 3: TIJD VOOR EEN KIJKJE	113
HOOFDSTUK 7: De kast openen	115
Bezoekuren vaststellen	116
Een inspectieschema maken	116
Het bezoek aan jouw kast voorbereiden	116
Besteed aandacht aan je lichaamsgeur	117
Je aankleden en klaar maken	117
De beroker aansteken	118
De kast openen	120
De voerbak verwijderen	122
De dekplank wegnemen	124
De kast is open! En wat nu?	125

HOOFDSTUK 8:	Wat mag je verwachten bij de inspectie?	127
	Vier dingen om altijd op te letten	128
	Basisinspectietechnieken	128
	Het eerste raam weghalen	129
	Je door de kast heen werken	131
	Ramen omhooghouden voor inspectie	131
	Weten wanneer het tijd is voor meer rook	133
	Waar je altijd op moet letten	133
	Ramen terugplaatsen	134
	De kast sluiten	135
	De eerste acht weken van jouw nieuwe kolonie	136
	Controle: een week na de komst van de bijen	136
	De tweede en derde week	138
	Week vier t/m acht	141
HOOFDSTUK 9:	Verskillende seizoenen, verschillende activiteiten	147
	De lome zomerse dagen	148
	Jouw zomerse to-dolijst	148
	Wat het in de zomer aan tijd kost	149
	Vallende bladeren brengen herfstklussen	149
	De to-dolijst voor de herfst	150
	Wat het in de herfst aan tijd kost	151
	Een prachtige wintertros	152
	Jouw winterse to-dolijst	153
	Wat het in de winter aan tijd kost	153
	De lente zit in de lucht (je tweede seizoen beginnen)	154
	Jouw to-dolijst in de lente	154
	Wat de lente aan tijd kost	156
	Een gezond volk in de lente	156
	Broedkamers verwisselen	156
	De imkerkalender	158
DEEL 4:	VEELVOORKOMENDE PROBLEMEN EN EENVOUDIGE OPLOSSINGEN	159
HOOFDSTUK 10:	Vorbereid zijn op mogelijke problemen	161
	Weglopen (om bij het circus te gaan?)	162
	Zwermen	162
	Met de noorderzon vertrekken	173
	Waar is de moer gebleven?	174
	Laat de natuur haar loop nemen	175
	Een vervangende moer bestellen	175
	Een nieuwe moer in de kast introduceren	176
	Voorkom onderkoeld broed	177
	Omgaan met de gevreesde roofbuien	178

	Het verschil zien tussen normaal en abnormaal (roof)gedrag	178
	Een roofoverval een halt toeroepen	179
	Roven voorkomen	180
	Je kast zuiveren van leggende werksters	181
	Zo kun je zien of je leggende werksters hebt	182
	Leggende werksters kwijtraken	182
	Vergiftiging door pesticiden voorkomen	184
	Het 'killer bee'-verschijnsel	185
	Wat zijn 'killer bees'?	186
HOOFDSTUK 11:	Colony Collapse Disorder (bijenverdwijnsiekte)	189
	Wat is CCD?	190
	De waarschuwingssignalen	190
	Wat moet je doen als je CCD vermoedt?	191
	Waarom maakt iedereen zich zo druk?	191
	Wat veroorzaakt CCD?	192
	De mobieltjestheorie	192
	Het zou de perfecte storm kunnen zijn	192
	Antwoorden op veelgestelde vragen	195
	Wat kun je doen om te helpen?	195
	Tot slot	196
HOOFDSTUK 12:	Ziekten en remedies	199
	Medicatie of niet?	200
	De zes belangrijkste bijenziekten	200
	Amerikaans vuilbroed (AVB)	201
	Europees vuilbroed (EVB)	202
	Kalkbroed	203
	Zakbroed	204
	Steenbroed	204
	Nosema	205
	Een handig overzicht	205
HOOFDSTUK 13:	Schadelijke dieren voor honingbijen	209
	Problemen met parasieten	209
	Varroamijten	210
	Tracheeën mijten	218
	Andere onwelkome plaagdieren	223
	Wasmotten	223
	De kleine bijenkastkever	224
	Mieren, mieren en nog eens mieren	225
	Mevrouw Muis buiten de deur houden	226
	Sommige vogels vinden bijen lekker	227
	Plaagdierbestrijding	227

HOOFDSTUK 14: Je eigen koninginnen telen	229
Waarom het telen van koninginnen het neusje van de zalm is	229
De genetica begrijpen	231
Dominante en recessieve genen	231
Inteelt versus kruising	232
Benadruk het positieve	233
Wat maakt een moeder tot moeder?	235
Hoe paren ze?	235
Vraag creëren: een moederloze aflegger maken	236
Methode 1 voor koninginnenteelt: volg de bijen	237
Als de koninginnencellen gesloten zijn	238
Als de koninginnencellen open zijn	238
Tijdpad in grote lijnen	238
Methode 2 voor koninginnenteelt:	
de Millermethode	239
Methode 3 voor koninginnenteelt: overlarven	242
Gereedschap en materiaal	243
Zo doe je het	245
Huisvesting voor de bruid	247
Een thuis zoeken voor je koninginnen	248
De resultaten evalueren	249
De kalender van de koninginnenteler	250
Je koninginnen markeren	251
DEEL 5: EEN ZOETE BELONING	253
HOOFDSTUK 15: Honing produceren	255
De luisterrijke geschiedenis van honing	255
De samenstelling van honing	257
Genezen met honing	258
Honing en suikerziekte	259
De voedingswaarde van honing	259
Honing en kinderen	259
Soorten honing	260
Slingerhoning	261
Raathoning	261
Brokhoning	261
Crèmehoning	261
Honing of honingdauwhoning?	262
De bijzonderheden van het terroir	262
Je honing op maat maken	263
Honing uit de hele wereld	264
De commercialisering van honing	265
Echt of vervalst?	265
Rauwe versus reguliere honing	266

	Biologisch of niet?	266
	Je eigen honing is de beste.	266
	De culinaire kant van honing waarderen	267
	De neus weet het.	267
	Oefening baart kunst.	269
	Fouten in honing ontdekken	269
	Honing op voedsel	269
	Honing met een smaakje maken	270
	Honing beoordelen	270
	Wetenswaardigheden over honing.	271
HOOFDSTUK 16:	Bereid je voor op de gouden oogst	273
	Realistische verwachtingen koesteren	274
	Welke smaak wil je hebben?	274
	Het juiste gereedschap	275
	Honingslingers	275
	Ontzegelmes.	276
	Honingzeef	277
	Andere handige hulpmiddelen voor het slingeren van honing.	277
	Gereedschap voor raathoning.	280
	Uitrusting voor kasten met toplatten	281
	Honingverpakkingen	282
	Nadenken over waar je je honing wilt verwerken.	282
	Je honing etiketteren en verkopen	283
	Een aantrekkelijk etiket ontwerpen.	283
	Verkooppunten voor je honing	285
	Je honing op internet verkopen.	286
HOOFDSTUK 17:	De grote dag: honing oogsten	287
	Weten wanneer je moet oogsten	288
	Het loopt slecht af als je te lang wacht!	290
	De bijen uit de honingkamers halen.	290
	Schud ze eraf	291
	Blaas ze eraf	292
	Gebruik een uitlaatbord	292
	Dampplaat en bijenwerend middel	293
	Honingextractie	295
	Honing oogsten met een slinger	296
	Ramen schoonmaken na het slingeren	298
	Honing oogsten met behulp van een honingpers	299
	Was oogsten	300

DEEL 6: HET DEEL VAN DE TIENTALLEN	301
HOOFDSTUK 18: Meer dan tien vaak gestelde vragen over het gedrag van bijen	303
DEEL 7: BIJLAGEN	309
BIJLAGE A: Behulpzame bronnen	311
Websites met informatie over honingbijen	311
Algemene informatie over bijen	311
Bijenverenigingen in Nederland en Vlaanderen	312
Aanschaf van bijenhoudermateriaal en -benodigdheden	313
Bijentijdschriften	313
BIJLAGE B: Checklist voor de bijenhouder	315
BIJLAGE C: Woordenlijst	317
INDEX	323

Over de auteur

Howland Blackiston houdt al sinds 1984 bijen in zijn achtertuin. Hij heeft veel artikelen over bijen houden geschreven en is opgetreden in tientallen radio- en televisieprogramma's van bijvoorbeeld Discovery, CNN en tal van regionale zenders. Hij is een geliefd spreker geweest op conferenties in meer dan 40 landen. Howland is oud-voorzitter van de Back Yard Beekeepers Association van Connecticut, een van de grootste plaatselijke clubs voor hobbybijenhouders. Howland woont met zijn vrouw Joy en zijn bijen in Fairfield County, Connecticut.

Opdracht

Dit boek wordt met liefde opgedragen aan mijn vrouw Joy die de bijenkoningin van mijn universum is. Ze heeft me altijd gesteund bij mijn ongebruikelijke bevestigingen en hobby's (en dat zijn er heel wat) en me nooit het gevoel gegeven dat ik een dummy was toen ik haar vroeg ons leven te delen met honingbijen. Ik dank ook onze prachtige dochter Brooke (nu volwassen, getrouwd en moeder) die net als haar moeder vrolijk genoeg nam met een kleverige keukenvloer en miljoenen zoemende 'zusjes' toen ze opgroeide in ons bij-vriendelijke huishouden.

Dankbetuiging van de auteur

Ik had erg veel geluk, toen ik begon met bijen houden, want ik maakte kennis met een geweldige bijenhouder die me onder zijn hoede nam en alles over honingbijen leerde. Ed Weiss werd een gewaardeerde mentor, een geweldige vriend en ten slotte zakenpartner. Ik ben erg dankbaar voor zijn vriendschap en bijenkennis. Bedankt, Ed, dat ik door jou ben begonnen met deze prachtige hobby.

Mijn goede vrienden Anne Mount en David Mayer speelden een sleutelrol bij het maken van dit boek. Allebei zijn ze auteur en allebei moedigden ze mij aan om contact op te nemen met het team van 'voor Dummies' van Wiley Publishing. 'Jij moet een boek schrijven over bijen houden en zij

moeten het publiceren,' vonden ze. En zo geschiedde. Dank je, Anne en David. Ik ben jullie een reusachtige pot honing verschuldigd!

Een goed instructieboek heeft een heleboel geweldige instructieve afbeeldingen nodig. Veel dank aan de volgende mensen die de afbeeldingen in deze uitgave verzorgden: John Clayton, Edward Ross, Eric Erickson, Mario Espinola, Michael Joshin Thiele, Amanda Lane, Kate Solomon, Marina Marchese, Lynda Richardson, Sam Droege, Sharon Stiteler, Dave Stobbe en Kim Flottum van het tijdschrift *Bee Culture*. Erkentelijkheid voor afbeeldingen gaat ook naar The National Honey Board, het ministerie van Landbouw van de VS, U.S. Geological Survey, Bee Thinking, Brushy Mountain Bee Farm, Kelley Beekeeping, Bee-Commerce, BeeSmart, HiveTracks, Glorybee, Wellmark International, Misco Refractometers, Swienty Beekeeping Equipment, Wilbanks Apiaries, Mann Lake Bee Supplies en The National Honey Board. En dank aan collega-bijhouder en vriend Stephan Grozinger die geduldig voor mij model stond op enkele van de instructiefoto's.

Dit boek bevat veel nuttige adviezen voor de stedelijke bijhouder die te maken krijgt met de unieke uitdagingen van een stad. Deze woorden van stedelijke wijsheid zijn van mijn vriend Andrew Cote, die ik beschouw als de expert bij uitstek op het gebied van bijen houden in de stad. Andrew beheert in New York 60 kasten en hij heeft veel bijhouders uit grote steden geholpen om met deze prachtige hobby te beginnen. Bedankt, Andrew, voor het delen van jouw specialistische kennis.

Ik ken en bewonder dr. Dewey Caron al ruim 20 jaar en was erg blij toen hij de technische redactie van dit boek op zich wilde nemen. Hij is een van de prominentste entomologen van de Verenigde Staten en niemand is beter gekwalificeerd om ervoor te zorgen dat de informatie en de adviezen in het boek actueel zijn. Zijn hulp was ook onontbeerlijk voor informatie over natuurlijke middelen zonder chemicaliën om je bijen gezond te houden. Dank je, Dewey.

Dank ook aan mijn vrienden Leslie Huston voor het schrijven van het hoofdstuk over het telen van moeren, Marina Marchese voor het schrijven van het hoofdstuk over honing.

Het schrijven van dit boek was een plezier dankzij de fijne mensen bij Wiley Publishing: Susan Hobbs, Erin Calligan en Emily Benford die samen een geweldig team vormden!

Inleiding

Het houden van honingbijen is een unieke en heel dankbare hobby. Als je belangstelt in de natuur, zul je veel waardering hebben voor de prachtige wereld die door het houden van bijen voor je opengaat. Als je een (groente)tuin hebt, zul je blij zijn met de extra opbrengst aan groenten, fruit en bloemen dankzij bestuivende bijen. En een lekkerbek zal genieten van de oogst aan honing. Kortom, je zult in de ban raken van deze opmerkelijke schepseltjes zoals anderen er al duizenden jaren van in de ban zijn geraakt.

Bijenhouders worden is gemakkelijk en niet gevaarlijk, het is een geweldige hobby voor het hele gezin. Je hebt alleen een beetje hulp nodig om te beginnen en daar is dit boek voor. Stap voor stap laat ik zien hoe je met succes bijen houdt in de achtertuin. Volg de aanwijzingen en je kunt een leven lang genieten van jouw bijen.

Over dit boek

Dit boek is een naslagwerk, geen lesboek. Je hoeft het dus zeker niet van voor tot achter door te lezen. De hoofdstukken zijn op een logische manier geordend met aandacht voor de imkerkalender. Ik heb veel geweldige foto's en afbeeldingen opgenomen (die hopelijk evenveel waard zijn als duizend woorden) en geef tal van praktische adviezen en suggesties.

Dit boek:

- » Laat je de vele voordelen van de imkerij zien en helpt je besluiten of bijen houden de goede hobby voor jou is.
- » Geeft je enig inzicht in 'een dag uit het leven van een honingbij'. Je leert over de moer (koningin), de werkbijen en de darren en hun rol binnen het bijenvolk. De anatomie van de bij wordt verklaard en er wordt ingegaan op andere stekende insecten.
- » Behandelt eventuele bedenkingen tegen de imkerij (steken, burensenzovoort).
- » Helpt je te bepalen waar jouw kast moet komen te staan en hoe je moet beginnen.

- » laat je kennismaken met verschillende kasten en toont je de voor- en nadelen van elk van deze kasten;
- » toont je het benodigde basisgereedschap en het materiaal om een kast te maken. Je maakt kennis met leuke gadgets en grappige en mooie accessoires;
- » helpt je beslissen welk soort honingbij je gaat telen, en wanneer en hoe je jouw bijen bestelt. Ontdek wat je moet doen op de dag dat jouw 'meisjes' komen en hoe je ze met succes onderbrengt in hun nieuwe huis;
- » legt uit hoe en wanneer je een bijenvolk gaat inspecteren;
- » helpt je om precies te begrijpen waar je elke keer bij een inspectie van een volk naar moet zoeken. Ik heb het ook over de taken die alleen in de weken meteen na de komst van de bijen en daarna in de loop van het seizoen gedaan moeten worden;
- » bespreekt de taken die een imker het hele jaar door moet uitvoeren om een volk gezond te houden. Gebruik dit als een checklist met seizoenbezigheden waar je elk jaar weer op terug kunt vallen. Er is een imkerkalender die je kunt gebruiken om te weten wat je wanneer moet doen;
- » laat je zien hoe je een aantal van de gebruikelijkste problemen voor kunt zijn. Ontdek wat je moet doen als jouw volk gaat zwermen of gewoon vertrekt. Hoe herken je problemen met het broed en met je kostbare koningin?
- » verschaft de laatste informatie over een onderwerp dat erg actueel is in de media: bijenverdwijnziekte. Leer alles over wat we weten en niet weten over de bijenverdwijnziekte en wat je kunt doen om de honingbijen te redden;
- » gaat gedetailleerd in op bijenziekten. Ontdek welke medicijnen je kunt gebruiken om je bijen jaar na jaar gezond en productief te houden. Leer alternatieve natuurlijke methoden om bijen zonder chemische middelen gezond te houden;
- » leert je de grondbeginselen van het kweken van een eigen koningin. Eigen moeren met de beste genetische eigenschappen (gezond, productief en zachtaardig) kweken is een beproefde methode om sterke, gezonde honingbijen te krijgen;
- » geeft je een lekker hoofdstuk dat helemaal over honing gaat. Leer over de historische invloed van honing, waaruit het is samengesteld, de vele verschillende soorten en kenmerken, en hoe die worden gebruikt voor gezondheid en welzijn. Je leert ook honing te proeven, te beoordelen en te combineren met andere voedingsmiddelen;
- » begeleidt je stap voor stap bij het oogsten, bottelen en op de markt brengen van jouw honing. Het hoofdstuk omvat ook enkele praktische adviezen voor de behandeling van jouw materiaal na het oogsten.

Achter in het boek staan ook nuttige bronnen die met bijen hebben te maken: websites, tijdschriften, leveranciers en verenigingen. Je vindt daar ook een verklarende woordenlijst over bijen en de imkerij die je kunt gebruiken als naslagwerk en een paar voorbeelden om je eigen checklists en overzichten te maken.

Pictogrammen in dit boek

Door het hele boek staan pictogrammen die je wijzen op bijzondere informatie om jou het lezen gemakkelijker te maken en van jou een topimker te maken:

TIP

Beschouw deze tips als wijsheden die je kunt toepassen om het bijen houden tot een plezierige en voldoening gevende ervaring te maken. Neem ze ter harte! Bijen houden in de stad vergt een speciale aandacht en techniek. Voor degenen die bijen houden in een stedelijke omgeving zullen deze tips en suggesties erg handig zijn.

PAS OP

Deze waarschuwingen wijzen je op potentiële blunders die je ervaring kunnen verzieken en/of je kleine gevleugelde vrienden het leven heel zuur kunnen maken. Neem ze ter harte!

BELANGRIJK

Ik gebruik dit pictogram om op dingen te wijzen die zo in jouw imkerbewustzijn ingebakken moeten zitten dat ze een gewoonte worden. Denk voortdurend aan deze punten bij het verzorgen van jouw bijen.

TECHNISCHE
INFO

Van tijd tot tijd introduceer ik wat nieuwe woorden die tot de taal van de bijenhouders behoren. Leer een paar nieuwe woorden en enkele inzichten over de wereld van de korf! Het is tegenwoordig de trend om erg kritisch te zijn op het gebruik van chemicaliën in de kast. Gebruik dit pictogram ook om meer te leren over natuurlijke methoden bij het gezond houden van je volken en andere problemen.

VOORBEELD

Hier laat ik je kennismaken met een paar anekdotes over de imkerij en 'wetten dat je dat niet wist'-feiten over deze gevleugelde mirakels!

Dwaze veronderstellingen

Als je nooit bijen hebt gehouden, bevat dit boek alle informatie om daarmee te beginnen. Ik ga ervan uit dat je niets weet van uitrusting, gereedschap en technieken: totale onwetendheid in de beste betekenis van het woord.

Maar als je al een tijd bijenhouder bent, is dit boek ook voor jou een geweldige bron. Je zult nieuwe ideeën ontdekken om je bijen gezonder en productiever te houden, maar ook natuurlijke alternatieven voor traditionele medicijnen. En als je stadbewoner bent, kun je je voordeel doen met speciale tips en richtlijnen voor bijen houden in de stad. Je zult blij zijn met de manier waarop het boek is ingedeeld wat het steeds een gemakkelijk naslagwerk maakt. Ik geef een heleboel 'kneepjes van het vak'. Kortom, dit is een boek voor vrijwel iedereen die verliefd is geraakt op de honingbij.

En nu...

In een Dummies-boek kun je overal beginnen, maar het is logischer om te beginnen bij het begin. Als dat niet in jouw aard ligt, begin dan met hoofdstuk 5 om te kijken welke uitrusting je nodig hebt om te beginnen. Ga dan naar hoofdstuk 6 om te zien welke honingbij bij jou past en wat je moet doen op de dag dat jouw 'meisjes' bij jou thuis aankomen.

Je bent misschien ongerust over werken met bijen, over steken en over de burenen die mogelijk niet zo blij zijn met jouw nieuwe hobby. Haal uit hoofdstuk 3 een paar ideeën om je burenen te overtuigen met potten heerlijke honing.

De bijenverdwijnziekte heeft de laatste jaren het nieuws gehaald. Hoofdstuk 11 gaat op dit probleem in en beantwoordt gangbare vragen. Hoofdstuk 8 biedt informatie en advies over het inspecteren van jouw kasten en jouw bijen, en de hoofdstukken 12 en 13 vertellen je wat je moet doen bij het vinden van mijten en andere mogelijk dodelijke problemen van jouw bijen.

Hoofdstuk 15 gaat helemaal over honing. Zoete, kleverige, goudkleurige honing. Je leert hoe gezond honing is en komt iets te weten over de geschiedenis en de medische voordelen. Je leert jouw honing verzamelen en verwerken in hoofdstuk 16.

Mijn advies op dit punt is je niet door dit boek te haasten. Er staat een heleboel informatie in die je zal helpen een betere bijenhouder te worden. Of je nu op het platteland of in een buitenwijk woont, of van plan bent in de stad een bijenkast op je dak te zetten, je zult hier altijd iets van je gading vinden.